СИЛАБУС
ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ

«ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА БЮДЖЕТУВАННЯ»

Факультет / Інститут	**Навчально-науковий інститут економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу**
Кафедра	**Міжнародного бізнесу та фінансів**

ВИКЛАДАЧ

Івахненко Андрій Володимирович, старший викладач кафедри міжнародного бізнесу та фінансів. Дисципліни: «Фінансове планування», «Інноваційна та інвестиційна діяльність», «Інноваційна діяльність в міжнародному бізнесі»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПО ДИСЦИПЛІНІ

Анотація	Спрямована на отримання теоретичних і практичних знань в області діагностики і планування діяльності суб'єктів господарювання. Оволодіння перспективними аналітичними методами досліджень для вирішення проблем і вивчення актуальних напрямків планування фінансово-економічного стану підприємств, бюджетування.
Мета і цілі	Метою викладання навчальної дисципліни "Фінансове планування та бюджетування" є формування у студентів системи спеціальних знань в сфері вивчення закономірностей і механізмів фінансового планування на підприємстві, процесу формування бюджету підприємства
Формат	Лекції, практичні заняття, індивідуальне завдання, консультації. Підсумковий контроль – іспит (7 семестр).
Результати навчання	Проводити дослідження, діагностику і прогнозування планово – бюджетної діяльності суб'єкта господарювання на високому рівні. Володіти навичками застосування аналітичних методів у фінансовому плануванні та бюджетуванні підприємства для вирішення практичних завдань.
Обсяг	Загальний обсяг дисципліни: лекції - 32 год., практичні заняття - 32 год.
Попередні дисципліни	«Фінанси», «Фінансовий аналіз», «Економіка підприємства»
Вимоги викладача	Студент зобов'язаний відвідувати всі заняття за розкладом, не запізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Для проходження дисципліни необхідно мати конспект і зошит для практичних занять. Працювати з навчальної та додатковою літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда по темі. Відпрацьовувати практичні заняття при наявності допуску викладача. З метою оволодіння необхідною якістю знань з дисципліни необхідна відвідуваність і регулярна підготовленість до занять. Без особистої присутності студента підсумковий контроль не проводиться.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1 **Лекція 1**	**Сутність, становлення та розвиток фін. планування на підприємстві**	**Практичне заняття 1**	1 .Місце планування в діяльності підприємства 2. Вибір місії організації 3. Переваги впровадження бюджетного планування діяльності підприємства 4.Методи планування на підприємстві. 5.Організація фінансового планування на підприємстві	**самостійна робота**	1. Принципи, функції і горизонти планування 2. Система планів підприємства 3. Методи планування на підприємстві 4. Організація планування на підприємстві
Тема 2 **Лекція 2**	**Становлення бюджетування в Україні**	**Практичне заняття 2**	1 Сутність та значення бюджету підприємства. 2 Роль бюджетування у прийнятті управлінських рішень. 3 Бюджетний період. Бюджетний цикл.		1. Сутність і значення бюджету на підприємстві 2. Види бюджетів (фінансових планів) на підприємстві 3. Інфраструктура бюджетного процесу 4. Складові процесу бюджетування на підприємстві
Тема 3 **Лекція 3**	**Методичні основи бюджетування на підприємстві**	**Практичне заняття 3**	1. Складові бюджетування. 2. Алгоритм розробки методичних основ бюджетування. 3. Рекомендації по складанню бюджетів витрат центрів відповідальності на плановий рік		1. Система планових норм і нормативів підприємства 2. Бюджет продажів 3. Зміст і завдання бюджету виробництва продукції 4.План організаційно-технічного розвитку підприємства 5.Планування підвищення ефективності виробництва
Тема 4 **Лекція 4**	**Розробка організаційної та фін.структури підприємства**	**Практичне заняття 4**	1. Основи управління за центрами відповідальності.. 2. Типи центрів відповідальності та їх характеристика. 3. Формування центрів фінансової відповідальності підприємства. 4.Фінансова структура підприємства та її формування		1.центри інвестицій 2.центри витрат 3.центри прибутку 4.Центри маржинального доходу

Тема 5 **Лекція 5,6**	**Розробка облікової політики підприємства**	**Практичне заняття 5,6**	1. Основні принципи облікової політики. 2. Розробка принципів обліку готової продукції і реалізації. 3. Розробка принципів формування собівартості продукції.		1. Облікова політика на підприємствах малого та середнього бізнесу 2. Місце ЦФО у формуванні напрямків облікової політики підприємства 3. Місце облікової політики в стратегічному плануванні діяльності підприємства
Тема 6 **Лекція 7,8**	**Розробка системи бюджетів**	**Практичне заняття 7,8**	1. Бюджетна структура підприємства 2. Формування бюджетної системи на підприємстві. 3.Визначення оптимального бюджетного періоду 4.Оцінка ефективності та моніторинг виконання бюджету підприємства		1. Суть і значення бізнес-планування 2. Організаційно-виробничий план 3. Особливості фінансового планування на підприємстві 4. Бюджет витрат на збут 5. Бюджет як економічна категорія
Тема 7 **Лекція 9,10**	**Особливості бюджетного процесу у виробництві**	**Практичне заняття 9,10**	1. Фінансовий і інвестиційний цикли у виробництві і галузеві особливості бюджетного процесу 2. Структура зведеного бюджету виробничого підприємства 3. Вибір тривалості бюджетного періоду. 4. Типи бюджетів по ступеню тривалості		1. Комбінований підхід до бюджетування 2.Індікативний "ковзний" бюджет. Принципи формування.
Тема 8 **Лекція 11**	**Розробка операціоннних бюджетів підприємства**	**Практичне заняття 11**	1. Види операційних бюджетів та їх особливості. 2. Бюджет продажів 3. Бюджет виробництва. 4. Бюджет прямих витрат на оплату праці		1. Бюджет управлінських (загальноцехових) витрат 2. Бюджет податкових платежів. 3. Бюджет виплат по фінансовій діяльності 4. Формування зведеного бюджету доходів і витрат
Тема 9 **Лекція 12**	**Зміст і технологія складання фінансових бюджетів**	**Практичне заняття 12**	1. Практичні аспекти складання фінансових бюджетів 2. Відображення руху грошових коштів. Складання бюджету руху грошових коштів. 3. Визначення та застосування інструментарію балансового листа		5. Прогноз вартості чистих активів для акціонерного товариства 6. Прогноз основних фінансових показників. 7. капітальний бюджет 8.Фінансування початкових витрат

Тема 10 **Лекція 13,14**	**Відповідальність і мотивація в бюджетуванні**	**Практичне заняття 13,14**	1.Взаємозв'язок основної мети підприємства за мотивації персоналу 2.Система матеріального стимулювання як інтегральна частина бюджетування 3. Показники преміювання працівників окремих підрозділів та підприємства		1.Групи інструментів управління: організаційні, нематеріальні та матеріальні важелі 2.Система стимулювання на основі п'яти принципів 3.План-факторний аналіз в мотиваційній практиці 4. Преміювання працівників окремих підрозділів і підприємства
Тема 11 **Лекція 15,16**	**Сучасні системи фінансового планування на підприємствах**	**Практичне заняття 15,16**	1. Сучасні концепції управлінського обліку 2. Сучасні світові стандарти розробки бюджетів підприємства 3. Стратегічне планування на підприємстві 4 Особливості бюджетного планування на підприємствах – суб єктах зовнішньоекономічної діяльності		1. Класифікація цілей підприємства і їх характеристика 2. Стратегія мінімізації витрат і стратегії диференціації 1. Стратегія фокусування: сфокусована мінімізація витрат, сфокусована диференціація

ЛІТЕРАТУРА І НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Атамас П. І. Управлінський облік: навч. посібник. / П. І. Атамас. - М .: Центр навчальної літератури, 2009. - 440 с.
2. Зятковський І. В. Фінанси підприємств: навч. посібник. / В. Зятковський. - М .: Кондор, 2015 - 364 с.
3. Бочаров В. В. Комерційне бюджетування / В. Бочаров. - СПб. : Пітер, 2016. - 368 с.
4. Ковтун С. Бюджетування на підприємстві, або як ефективно управляти фінансами / С. Ковтун. - Х. Фактор, 2005. - 336 с.
5. Кузьмін А. Е., Мельник А. Г. Бюджетування на підприємстві: навч. посібник. / А. Е. Кузьмін. - М .: Кондор, 2018. -312 с.
6. Кузьмін А. Е., Основи менеджменту: підручник / А. Е. Кузьмін, А. Г. Мельник. - М .: «Академвидав», 2013. -416 с.
7. Орлов А. А. Планування діяльності промислового підприємства: підручник / А. Орлов. - М .: Скарби, 2014. - 336 с.
8. Планування діяльності підприємства: навч. посібник. для самост. изуч. дисц. / Під. ред. В. Є. Москалюка. - М .: КНЕУ, 2012. - 252 с.
9. Подільська В. А. Фінансовий аналіз: навч. посібник. / А. Подільська, А. В. Яриш. - Київ: Центр навчальної літератури, 2007. - 488 с.
10. Слав'юк Г. А. Фінанси підприємств: навч. посібник. / Г. А. Слав'юк. - Київ. : ЦУЛ, 2002. - 460 с.
11. Старостенко Г. Г. Фінансовий аналіз: навч.посіб. / Г. Г. Старостенко, Н. В. Мірко. - М .: ЦУЛ, 2016. - 224 с.
12. Терещенко А. А. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник. / А. Терещенко. - М .: КНЕУ, 2003. - 554 с.

Додаткова

13. Електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
14. Електронний каталог Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http: //korolenko.kharkov.comОфіційній сайт Кабінету Міністрів України / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
15. Національна парламентська бібліотека України / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nplu.kiev.ua
16. Наукова бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://lib-gw.univ.kiev.ua
17. Офіційний сайт Державної податкової адміністрації України / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://sta.gov.ua.
18. Офіційний сайт Держкомстату України / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
19. Офіційний сайт Державної установи «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.smida.gov.ua
20. Офіційний сайт Міністерства фінансів України / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.minfin.gov.ua.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

Фінансове планування. Основні види діяльності підприємства. Бюджетування і бюджетний процес. Поняття і види центрів фінансової відповідальності. Мінімізація витрат в процесі планування. Бізнес - планування на підприємстві. Види і змісту фінансових планів. Бюджетування по ЦФО. Зміст і зміст фінансових планів. Методичні основи бюджетування на підприємстві. Відповідальність і мотивація в бюджетуванні. Сутність, становлення та розвиток фінансового планування на підприємстві. Розробка облікової політики підприємства.

ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

Проведення практичних занять передбачає: ПК, наявність фінансової та іншої управлінської звітності, дані сайтів фінансової статистики.

СИСТЕМА ОЦІНКИ

Розподіл балів для оцінки успішності студента

Сума балів за всі види навчальної діяльності	оцінка ECT	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	3	
64-74	D	задовільно
60-63	E	

нарахування балів

Бали нараховуються за таким співвідношенням:

- практичні роботи: 20% семестрової оцінки;
- самостійна робота: 20% семестрової оцінки;
- іспит: 60% семестрової оцінки

	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання		
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

Студент повинен дотримуватися «Кодекс етики академічних взаємин і доброчесності НТУ« ХПІ »»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводитися до співробітників дирекції

Сілабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни